

Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25159>

Özet

Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu, Dr. Mehmet Toran tarafından 2011 yılında hazırlanan bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu formun temel amacı, okul öncesi dönemdeki çocukların **küçük kas motor becerileri** gelişim düzeylerini sistematik bir şekilde gözlemlemek ve değerlendirmektir. Ölçek, özellikle Montessori Yöntemi'nin çocukların motor becerileri üzerindeki etkisini inceleyen deneysel çalışmalarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Bu araç, araştırmacılara ve eğitimcilere, çocukların el-göz koordinasyonu, manipülasyon ve ince motor hareketlerdeki yeterliliklerini belirlemede objektif bir yapı sunar.

Form, bir gelişim ölçme niteliindedir ve doğrudan çocuklardan veri toplamak yerine, araştırmacı veya eğitimci tarafından çocukların belirli görevleri yerine getirirken sergiledikleri davranışların gözlemlenmesine dayanır. Bu bağlamda, ölçek çocuk gelişim alanında, özellikle erken müdahale ve eğitim programlarının etkinliğini ölçmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçeğin orijinal referansı, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan doktora tezidir.

Anahtar Kelimeler

Küçük Kas Motor Becerileri, İnce Motor Beceriler, Montessori Yöntemi, Gözlem Formu, Okul Öncesi Eğitim, Gelişim Ölçeği, Mehmet Toran.

Yazarlar

Mehmet Toran

Amaç

Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu'nun temel amacı, okul öncesi dönem çocuklarında ince motor becerilerin mevcut durumunu ve gelişimini gözlem yoluyla tespit etmektir. Ölçek, özellikle deneysel çalışmalarda, uygulanan bir eğitim programının (bu durumda Montessori eğitimi) çocukların motor beceri düzeylerinde yarattığı farkı ölçmek üzere geliştirilmiştir. Bu araç sayesinde, araştırmacılar müdahale öncesi ve sonrası beceri düzeylerini karşılaştırabilir ve programın etkinliği hakkında somut verilere ulaşabilirler.

Form, çocukların günlük yaşam aktivitelerinde ve yapılandırılmış görevlerde sergilediği tutma, kesme, yapıştırma, düzme ilikleme gibi temel manipülatif becerilerin standardize edilmiş bir çerçevede değerlendirilmesine olanak tanır. Böylece, çocukların bireysel gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve uygun destekleyici eğitimlerin planlanması kolaylaşır.

Yap?

Ölçek, psikolojik ve geli?imsel bir yap? olan **Küçük Kas Motor Becerileri** (Fine Motor Skills) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, el ve parmaklardaki küçük kas gruplar?n?n koordineli ve amaçlı hareketlerini içerir. Bu beceriler; nesnelere tutma (kavrama), manipüle etme (yönlendirme), el-göz koordinasyonu ve hassas hareket kontrolü gibi alt boyutlar? kapsar.

Form, çocuklar?n akademik ba?ar?lar? ve günlük ya?am ba??ms?zliklar? için hayati önem ta??yan bu becerileri, gözlem temelli maddeler arac?l???yla de?erlendirerek, çocu?un motor geli?im profilini ç?karmay? hedefler. Gözlemlenen davran??lar genellikle karma??k görevlerin alt bile?enlerine ayr?larak puanlan?r, bu da yap?sal bütünlü?ün korunmas?n? sa?lar.

Geçerlik

Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu'nun geli?tirme a?amas? bir doktora tezi kapsam?nda gerçekte?tirilmis? olsa da, kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? veya yöntemleri (-) olarak belirtilmemiştir. Ancak, bir doktora tezi çal??mas?nda geli?tirilene bir ölçek oldu?u için, içeri?in ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi olan **içerik geçerli?i** çal??malar?n?n uzman görüş?leri al?narak gerçekte?tirildi?i varsay?lmaktadır.

Ölçe?in yap?sal ve kriter geçerli?i çal??malar?n?n detaylar? için, ölçe?in orijinal kayna?? olan doktora tezine (Toran, 2011) ba?vurulmas? gerekmektedir. Bu tür gözlem formlar?nda genellikle uzman de?erlendirmesi yoluyla içerik uygunlu?u sa?lan?r ve yap?sal geçerlik için faktör analizleri kullan?labılır.

Güvenirlik

Kaynakta, ölçe?e ili?kin spesifik güvenirlik katsay?lar? (-) olarak listelenmemiştir. Gözlem formlar?nda güvenilirli?in sa?lanmas? kritik öneme sahiptir. Tipik olarak, bu tür araçlarda **gözlemciler aras? güvenilirlik** (Inter-rater Reliability) çal??malar? yap?lır. Bu çal??ma, farklı gözlemcilerin aynı davran??? aynı şekilde puanlay?p puanlamad??n? gösterir.

Ek olarak, ölçe?in iç tutarlılı??n?n (Internal Consistency) Cronbach Alfa katsay?s? ile veya test-tekrar test güvenilirli?inin (Test-Retest Reliability) belirlenmesi beklenir. Detaylı güvenilirlik analizleri ve elde edilen katsay?lar, ölçe?in kullan?ld??? orijinal doktora tezinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu'nun faktör yap?s?na ili?kin do?rudan bilgi kaynakta sunulmamıştır. Ancak, bir geli?im ölçe?i olarak, formun ince motor becerilerin farklı yönlerini (örneğin, el becerisi, koordinasyon, hassasiyet) temsil eden alt faktörlere sahip olmas?

muhtemeldir. Ölçeğin geliştirilme sürecinde, **Yapısal Geçerlik** çalışmalarının bir parçası olarak **Açımlayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA/DFA)** yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Faktör analizi, gözlem formundaki maddelerin teorik olarak belirlenen ince motor beceri alt bileşenlerini ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koyarak, ölçeğin yapısal bütünlüğünü destekler. Bu analizler, ölçeğin bilimsel sağlamlığını kanıtlayan temel istatistiksel işlemlerdir.

Araç

Bu bölüm, Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu'nun yapısal özelliklerini detaylandırmaktadır.

Test Türü: Geliştirme (Araştırmacı Tarafından Hazırlanmış Gözlem Formu)

Format: Gözlem Formu (Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir, ancak gözlem temelli olduğu için genellikle Likert tipi veya frekans sayımı kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar ve Erken Çocukluk Dönemi Bireyleri

Yaş Grubu: Genellikle 4-6 yaş arası çocuklar (Montessori çalışmalarının odaklandığı yaş grubu baz alınmıştır.)

Popülasyon Detayları: Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden, tipik gelişim gösteren çocuklar üzerinde standardize edilmiştir. Ölçek, özellikle eğitimsel müdahalelerin etkisini ölçmek için idealdir.

Test Metodolojisi: Uygulayıcı (öğretmen veya araştırmacı) tarafından, çocuğun yapılandırılmış etkinlikler veya serbest oyun sırasında gerçekleştirildiği ince motor görevlerin gözlemlenmesi ve puanlanması esasına dayanır. Puanlama genellikle davranışın varlığı/yokluğu veya performans düzeyine göre yapılır.

Anahtar Kelimeler

Motor Gelişim, El-Göz Koordinasyonu, Manipülatif Beceriler, Güvenirlilik, Geçerlik, Doktora Tezi, Erken Çocukluk.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: m.toran@iku.edu.tr (Sorumlu Yazar: Mehmet Toran)

Yazma Adresi: Kaynakta detaylı adres bilgisi mevcut değildir. (Sorumlu Yazarın 2011 yılında itibarıyla Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ile bağlantısı bulunmaktadır, ancak güncel iletişim adresi İstanbul Kültür Üniversitesi'dir.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle sorumlu yazar (Mehmet Toran) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçek, bir doktora tezi içinde yayınlanmamış olup, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir durumdadır.

Ücret: Ölçeğin akademik kullanıma dair ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Genellikle tez kapsamında geliştirilen ölçekler akademik amaçlarla ücretsiz olarak kullanılabilir.

Test Yılı: Ölçek, Mehmet Toran'ın doktora tezi kapsamında 2011 yılında geliştirilmiş ve kullanılmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kucuk-kas-motor-becerileri-gozlem-formu-toad.pdf](#)

Kaynakça

Toran, M. (2011). *Montessori yönteminin çocukların kavram edinimi, sosyal uyumları ve küçük kas motor becerileri üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. (Tez bağlantısı: tez.yok.gov.tr)

Küçük Kas Motor Becerileri Gözlem Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte doğrudan bulunmamaktadır. Kaynak, yalnızca ölçeğin referansını, yazarını ve geliştirme türünü belirtmektedir. Ölçeğin maddelerine erişim, yazarın doktora tezinin incelenmesi yoluyla sağlanabilir.